

PREHISTORIC AND FOSSIL
RHINOCEROSES FROM THE
MALAY ARCHIPELAGO AND INDIA

D. A. HOOIJER

PREHISTORIC AND FOSSIL RHINOCEROSES FROM THE MALAY ARCHIPELAGO AND INDIA

PROEFSCHRIFT

TER VERKRIJGING VAN DEN GRAAD VAN DOCTOR
IN DE WIS- EN NATUURKUNDE AAN DE RIJKS-
UNIVERSITEIT TE LEIDEN, OP GEZAG VAN DEN
RECTOR MAGNIFICUS DR. B. G. ESCHER, HOOG-
LEERAAR IN DE FACULTEIT DER WIS- EN NATUUR-
KUNDE, VOOR DE FACULTEIT DER WIS- EN NA-
TUURKUNDE TE VERDEDIGEN OP WOENSDAG
27 FEBRUARI 1946, DES NAMIDDAGS TE 4 UUR

DOOR

DIRK ALBERT HOOIJER

GEBOREN TE MEDAN, SUMATRA'S OOSTKUST

LEIDEN

E. J. BRILL

1946

Der traditie getrouw, leg ik op deze plaats getuigenis af van mijn dankbaarheid jegens mijn leermeesters en aan hen, van wie ik bij het bewerken van dit proefschrift hulp heb mogen ondervinden.

Hooggeleerde Van Arkel en De Haas, Zeergeleerde Grommelin en Jorissen, U dank ik voor hetgeen ik van U mocht leeren.

Hooggeleerde Escher, de boeiende wijze, waarop Gij geologie doceert, heeft mij groote bewondering afgedwongen. Uw collega's behoorren tot de aangenaamste, die ik gekend heb. De wijze, waarop Gij mij steeds tegemoet zijt gekomen gedurende mijn studie in de geologie en mineralogie heeft mij voortdurend reden gegeven tot groote erkentelijkheid.

De door U gedoopte stof, Hooggeleerde Van der Vlerk, heeft steeds mijn belangstelling gehad. Aan de door U zoo voortreffelijk geleide excursies behoud ik een prettige herinnering. Het was mij zeer aangenaam dat U zich indertijd bereid verklaarde mij een onderwerp voor een proefschrift af te staan op het gebied van Uw speciale wetenschappelijke belangstelling, de stratigraphie van Tertiair en Quartaair. Door omstandigheden heb ik dit onderzoek niet kunnen voltooien. Toen ik later mij eenigszins had ingewerkt in onderzoekingen met betrekking tot materiaal van geheel anderen aard, was het mij, als gevolg van Uw gedwongen afwezigheid uit Leiden, niet mogelijk met U in contact te blijven. Bij de bewerking van mijn proefschrift was ik daardoor geheel aangewezen op de hulp van anderen. Men zou kunnen denken, dat dit de reden is, dat in dit proefschrift meer bijzonderheden van zoölogischen dan van stratigraphischen aard naar voren komen; in werkelijkheid echter zijn laatstbedoelde gegevens zoo schaarsch en in vele gevallen zoo weinig betrouwbaar, dat deze geen aanleiding konden geven tot conclusies, die van belang zijn voor de stratigraphische verspreiding der soorten.

Aan omstandigheden is het te wijten, Hooggeleerde Rutten, dat ik slechts kort van Uw gedocumenteerde colleges heb kunnen genieten.

Hooggeleerde Van der Klaauw, met vreugde denk ik terug aan Uw heldere en boeiende colleges in de vergelijkende anatomie, die reeds bij het begin van mijn studietijd mijn groote belangstelling voor de zoölogie gewekt hebben.

Hooggeleerde Boschma, hooggeschatte Promotor, ik beschouw het als een voorrecht, aan Uw Museum als assistent verbonden te zijn. Hoewel Gij mij in de werkmethode en de keuze van het materiaal de grootst mogelijke vrijheid hebt gelaten, hebt Gij van Uw voortdurende belang-

stelling blijk gegeven. Dat Gij bereid waart, als promotor te fungeeren, waardeers ik ten zeerste.

Zeergeleerde Brongersma, ik ben U bijzonder erkentelijk voor alles, wat ik in jarenlang persoonlijk contact van U heb mogen leeren en ondervinden. Onder Uw bezielende leiding ben ik begonnen, het veelzijdige materiaal van de Collectie-Dubois te bewerken. Dat U mij hierbij zoo ruimschoots in de gelegenheid heeft gesteld, mij als zelfstandig werker te ontwikkelen, stemt mij tot groote dankbaarheid. Uw ruime literatuurkennis en waardevolle critiek zijn voor mij van zeer veel beteekenis geweest.

Zeergeleerde De Sitter, Uw leerzame colleges zal ik mij dankbaar blijven herinneren. Uw welwillende belangstelling heb ik op hoogen prijs gesteld.

Zeergeleerde De Jong, ik betuig U hier mijn welgemeenden dank voor de tijd en moeite, aan het fotografeeren van het materiaal besteed.

Tenslotte dank aan mijn Vader, die mij de middelen heeft verschaft om te kunnen studeeren.

STELLINGEN

I

Rhinoceros sivasondaicus Dubois is identiek met *Rhinoceros sondaicus* Desmarest.

II

Rhinoceros kandungindicus Dubois is in de zijlinie verwant met *Rhinoceros unicornis* L.

III

Scott's terminologie voor de componenten der praemolaren van de zoogdieren is overbodig.

Scott, Proc. Acad. Nat. Sci. Philad., 1892, pp. 405-444.

IV

De door Van der Maarel geuite twijfel aan het voorkomen van nijlpaarden op Zanzibar is ongegrond.

VAN DER MAAREL, Wet. Med. Dienst Mijnb. Ned. Ind., no. 15, 1932, p. 97.

V

Capra cf. ibex L. dient van de lijst der Nederlandsche Pleistocene zoogdieren geschrapt te worden.

VAN DER VLEKK, Nederland in het IJstijdvak. Leiden, 1938.

VI

Equus sivalensis Falconer et Cautley en *Equus nomadicus* Falconer et Cautley zijn synoniem.

VII

De door Blainville, Joleaud en Reynolds als de derde melk-snijtand beschouwde tandkiem in de onderkaak van *Hippopotamus amphibius* L. is de hoektand van het blijvend gebit.

Hooijer, Zool. Med. Museum Leiden, vol. 24, 1942, p. 192.

VIII

Hystrix crassispinis Günther behoort tot *Thecurus* Lyon.
Lyon, Proc. U.S. Nat. Mus., vol. 32, 1907, p. 582.

IX

In Jaekel's afbeelding van het skelet van *Phenacodus primaevus* Cope schuilt een grove fout; de postorbitale spang behoort niet tot de attributen van deze soort.

JAEKEL, Die Wirbeltiere. Berlin, 1911, p. 238.

X

Richter's voorstel, de auteursnaam tusschen haakjes te plaatsen wanneer een soort bij splitsing van een genus in subgenera niet in het gelijknamige subgenus blijft, en eveneens wanneer een soort van het subgenus, waarin zij is opgesteld, in een ander wordt gebracht, verdient geen aanbeveling.

RICHTER, Einführung in die Zoologische Nomenklatur. Frankfurt a.M., 1943, p. 93.

XI

De cephalisatie-theorie van Dubois moet het uitblijven van geleidelijke overgangen tenslotte ook toeschrijven aan de onvolledigheid der palaeontologische overlevering.

DUBOIS, Verslag Verg. Afd. Natuurk. Kon. Akad. Wet., vol. 37, 1928, pp. 252-259; *ibid.*, vol. 39, 1930, pp. 124-127.

XII

„*Sinanthropus pekinensis*” Davidson Black is een subspecies van *Pithecanthropus erectus* (Dubois).

XIII

Het water van het Great Artesian Basin in Australië is niet uitsluitend vadboos.

XIV

De tabel van de componenten der sedimenten, door Andree in 1913 en 1914 gegeven, bevat een insequentie.

ANDREE, Peterm. Mitt., vol. 59II, 1913, p. 121; Geol. Rundschau, vol. 5, 1914, p. 468.

XV

Het is waarschijnlijk, dat verscheidene mariene sapropelieten zijn ontstaan op plaatsen, waar van waterstagnatie geen sprake was.

BRONGERSMA-SANDERS, Geologie en Mijnbouw, n.s., vol. 6, 1944, p. 61.

XVI

De argumentatie van Nopcsa ten bewijze dat Zevenburgen, in het Boven-Krijt een eiland vormde, is niet steakhoudend.

Nopcsa, Verh. zool. bot. Ges. Wien, vol. 64, 1914, pp. (12)-(13).

XVII

Voor normale tijden dient te worden overwogen, margarine een andere kleur te geven dan boter.